SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1624

av Dan Hovskär (KD)

Existentiellt stöd som en del av en personcentrerad vård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga tillgången till existentiellt stöd inom hälso- och sjukvården, särskilt vid allvarlig sjukdom, kris och vård i livets slutskede, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sprida kunskap om goda arbetssätt för att uppmärksamma patienters existentiella behov och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna patienters möjlighet att, när de så önskar, få kontakt med sjukhuskyrka eller annan företrädare för sin livsåskådning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

God vård handlar om mer än att behandla sjukdomar och skador. Den handlar också om att se hela människan. När en människa drabbas av allvarlig sjukdom, får ett svårt besked eller närmar sig livets slut kan frågor om mening, hopp, skuld, sorg och död bli särskilt påtagliga.

Dessa frågor ser olika ut för olika människor. En del finner stöd i sin kristna tro och i mötet med en präst eller pastor. Andra önskar samtal med en företrädare för en annan religion eller livsåskådning. Ytterligare andra vill tala med vårdpersonal eller en närstående utan religiösa inslag.

En personcentrerad vård behöver respektera dessa olikheter. Ingen patient ska påtvingas religiösa inslag, men ingen ska heller behöva avstå från önskat existentiellt eller andligt stöd därför att det är svårt att hitta rätt kontaktväg.

Sjukhuskyrkan och andra former av själavård kan vara ett viktigt komplement till vårdens medicinska och psykologiska insatser. De kan bidra med samtal, närvaro och stöd för patienter, närstående och ibland även vårdpersonal i svåra situationer. Detta stöd ska inte ersätta hälso- och sjukvårdens professionella ansvar, utan komplettera det när patienten önskar det.

Kristdemokratisk människosyn utgår från att varje människa har ett okränkbart värde, oavsett ålder, hälsotillstånd eller livssituation. Vården måste därför se människan bakom diagnosen och värna värdighet, integritet och självbestämmande.

Regeringen bör initiera en kartläggning av hur existentiella behov uppmärksammas inom vården, med särskilt fokus på allvarlig sjukdom, palliativ vård och vård i livets slutskede. Kartläggningen bör undersöka hur patienter får information om tillgängligt stöd, hur kontakt med önskad företrädare för religion eller livsåskådning kan förmedlas och hur vårdpersonal kan få relevant vägledning.

Utifrån resultaten bör goda exempel spridas och patientens rätt att själv bestämma över sitt existentiella stöd värnas.

En vård som ser hela människan tar inte ställning för en viss tro. Den respekterar att människan kan ha existentiella behov och att dessa behöver mötas med värdighet, lyhördhet och respekt.

Dan Hovskär (KD)